

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

d. a.: Protestăm!

Incorectitudinile dlui Zenobie Pâclișanu.

Red.: Decorarea Prea Onor. protopop Laurențiu
Curea, secretar eparhial.

Mijloace pentru atragerea credincioșilor la biserică.
Cronică.

Concursuri pentru întregirea parohiilor: Trâm-
poele, Valea-Largă și Muntele-Rece.

PROTESTĂM!

Alcătuitorii de ultima fază a bugetului cultelor, — membrii comisiunii bugetare, — și-au bătut joc de biserică, de consiliile eparhiale și de întreaga preoțime ortodoxă.

Contrar ori-căror dispoziții legale, au suprimat posturi înființate prin lege, au făcut gradații aprobate în regulă de ministerele anterioare și, ce este mai grav, au redus — în mod ilegal și abuziv — salariile tuturor slujitorilor bisericii cu 12%. La salariile ce rămân după această reducere se aplică apoi impozitul — curbă — de sacrificiu de 15% în sus. În felul acesta salariile slujitorilor bisericii ajung să fie reduse dela 27—35%.

Înțelegem să se aplice preoțimii impozitul de sacrificiu, ca și celorlalți slujbași ai statului, impozit impus de o lege sancționată, însă nu putem nici decum înțelege pe ce se bazează reducerea salariilor cu încă 12%, când este știut că și așa au fost nește salarii de mizerie.

Cu bugetul actual biserică — în deosebi la noi în Ardeal — ajunge la completă desorganizare. Inchipuiți-vă, cei cari cunoașteți organizarea de până acum a consiliilor eparhiale, cum vor putea lucra de acum înainte cu un vicar, cu un singur consilier eparhial plătit integral de stat, cu alți doi consilieri diurniști cu câte 2000 Lei la lună fără alt salariu, fără secretar eparhial, fără revizor și fără misionar, cât și

alte trei funcțiuni mai mici, desființate de tot. Afară de aceasta au desființat 9 (nouă) protopopi, lăsând numai unul de județ.

Situația ce ni s'a creat prin bugetul cultelor pe anul 1931, este de nesuportat și e de datorința întregului episcopat să protesteze cu toată energia, la ministrii, la M. Sa Regele, în Senat. În mod paralel trebuie să protesteze și întreaga preoțime, ridicându-și glasul de protestare în adunările protopopești, eventual în congrese ce se vor convoca pe eparhii sau mitropolii. Lăsându-ne îngenunchiați, ar însemna să recunoaștem o stare de fapt creată prin călcarea legilor, dând apoi posibilitate dușmanilor politici și atești ai bisericii noastre, să-i dea noi lovituri, până vor nimici-o de tot.

Se impune o mișcare cât mai intensivă de protestare și pentru motivul de a nu se permanentiza părerea că preoțimea noastră e lipsită de solidaritate și ori-ce nedreptăți s'ar face este în stare să le suporte cu seculara resemnare.

Munca ce o depunem zi de zi pentru păstrarea sănătății sufletești a poporului nostru, este o muncă ce trebuie încurajată prin o dotație care să ne scoată de sub grija permanentă a zilei de mâne, altfel nu poți avea dispoziția sufletească recerută pentru a lucra cu tot devotamentul recerut.

În ultimul moment aflăm că la episcopiile unite au fost menținuți în buget toți canonicii cu gradații cu tot. În schimb slujitorilor bisericii unite li s'a făcut o scădere de salar de 21% în afară de impozitul de sacrificiu. Uniților reușindu-le să-și mențină în buget toți canonicii și funcționarii consistoriali, acum au pornit o luptă

îndârjită pentru ștergerea scăderii de salar de 21% ca ceva ilegal. Deputații lor în frunte cu popa Man amenință cu dimisie din parlament și partid, așa că se prea poate să reușească.

Iată un motiv în plus pentru a porni lupta de protestare cât mai de vreme.

d. a.

Incorectitudinile dlui Zenobie Pâclișanu.

— Dintr'un memoriu înaintat dlui Prim ministru. —

Pierre Delattre a publicat la Paris o broșură intitulată „*Luttes présentes du catholicisme en Europe Centrale*”, în care ne arată lumii ca pe niște vandali, cari am jefuit averea bisericii catolice din țara noastră.

D.-Voastră, ca ministru de externe, ați cerut dela ministerele respective datele necesare, pentru combaterea celor afirmate în amintita broșură.

Ca să puteți răspunde mai cu succes, e bine să cunoașteți și Dv. peripețiile, prin cari au trecut averile bisericii catolice dela noi și eventual să arătați lumii culte, că, dacă s'au și făcut jafuri în averile acestei biserici, ele au fost făcute de oamenii catolicismului și anume de aceia cari aveau căderea să fie aparătorii acestor averi, aceasta în urma situației ce aveau în biserică.

Să începem cu averile Status-ului Catholic din Cluj: După expropriere, s'a format la Cluj un consorțiu în frunte cu jurisconsultul Status-ului Catholic, Nagy László, pentru a stoarce cât mai mult din averile catolice. Acest jurisconsult s'a asociat cu Costea, fost referent al Comitetului Agrar pentru chestiile agrare din Ardeal, Dr. Aurel Blaga, Dr. Pompei Răchișan, avocați în Cluj și Ioan Răchișan, avocat în București. Exponentul acestora în Ministerul Cultelor era dl Zenovie Pâclișanu, director general al cultelor minoritare, pentru că toate operațiile aveau să fie aprobate de Ministrul Cultelor, conform regulamentelor în vigoare pentru administrarea averilor catolice.

Operația s'a început la Comitetul Agrar: s'a scos de sub expropriere o mare întindere de păduri, pământ arabil și asociații aveau să primească ca onorar avocațial mai multe milioane dela Status-ul Catholic. Neavând însă Status-ul posibilitatea de a plăti

onorarul avocațial în numerar, s'a recurs la modul de vânzare-cumpărare. Astfel s'a vândut asociațiilor, de către Status, întreaga întindere scoasă de sub expropriere, plus niște castele, o moară mare, adică o avere de circa 40 milioane Lei pentru suma de 10 milioane. Cumpărătorii n'au putut plăti prețul de cumpărare și atunci s'a recurs la ajutorul unor polițe escomptate la Bănci, polițe semnate și de Status-ul Catholic.

Polițele au rămas până azi neplătite și acum biserica catolică e în situația de a pierde averea și a plăti și polițele.

Avocații numiți au primit în modul arătat onorarul avocațial și șperțul dat funcționarilor dela Comitetul Agrar și din Ministerul Cultelor, păgubind și Statul, pentru că cei ce au primit onorarul avocațial prin contracte de vânzare-cumpărare, n'au declarat venitul avocațial la fisc. Canonicul dela Arhiepiscopia Catholică din București, dl Dr. Ladislau Zombory și Senatorul Gyárfás cunosc prea bine chestiunea și la o eventuală anchetă, făcută de Ministerul Cultelor sau de cel al Domeniilor, ar putea să dea informațiuni prețioase. Intre cumpărători figurează și dl Nagy László, jurisconsultul Status-ului Catholic.

2. Nagy László și Popa Poruț, preot gr.-cat. în Chintău, cumpără dela Status-ul Catholic 61 jugere de pământ în nemijlocita apropiere a orașului Cluj, pentru ridicola sumă de 10.000 Lei, pământ care valorează milioane. Și aci e vorba de onorar avocațial, dat în formă deghizată, cu scopul de a se păgubi și Statul și Biserica Catholică și a se îmbogăți jurisconsultul Status-ului Catholic. Credem, că din aceste chestii s'au îndulcit și alți funcționari catolici, pentru că este inadmisibil să se calce în mod atât

de fraudulos regulamentele aprobate de Stat și apoi tot minoritarii să calomnieze în streinătate Statul Român.

3. *Dr. Aurel Blaga, Dr. Pompei Răchișan*, avocați în Cluj și *Nagy László*, jurisconsultul Status-ului Catolic, cumpără tot dela Status-ul Catolic 562 jugere de pământ pentru o sumă bagatelă, cu contract aprobat tot de Ministerul Cultelor cu Nr. 51443/1927.

E interesant să aflați procedeele *dlui Zenobie Păclișanu*, directorul general al cultelor minoritare din Ministerul Cultelor, la aprobarea contractelor: dl Dr. Emil Blaga trimite Ministerului de Culte o petiție semnată Dr. E. Blaga și soții, cerând aprobarea unui contract de vânzare-cumpărare între ei și Status-ul Catolic. Pe această petiție *neînregistrată* face dl *Păclișanu*, la 2 August 1927, următorul referat: „In conformitate cu dispozițiunile al. 1 al reg. de administrarea averilor Status-ului Romano-Catolic, aprobat de Ministrul Cultelor Maghiar cu Nr. 44918/1915, contractele de vânzare a imobilelor Status-ului trebuiesc aprobate de Stat. — Subsemnatul, ținând seama de faptul că vânzarea se face către elemente românești, propun aprobarea contractului. Această aprobare definitivă să se dea însă numai după-ce ea va fi cerută de Status, asta din motivul ca să folosim prilejul și să facem Status-ul să recunoască și de fapt situația de drept veche. (ss) *Păclișanu*“. Ministru de atunci pune pe acest referat rezoluția: „Se aprobă referatul“.

Cetiți cu atențiune rafinăria acestui referat: dl referent *Păclișanu* ține seama de faptul, că vânzarea se face către elemente românești și din acest motiv propune aprobarea. Adică, să înstreinăm, contrar legii, averile catolice, pentru că le acaparează elemente românești. E o procedură incompatibilă cu demnitatea Statului Român. Dar dl *Păclișanu* și aici minte, pentru că din adresa Status-ului Catolic, înregistrată la Ministerul Cultelor sub Nr. 51444/1927 reiese, că între cumpărători figurează și *Nagy László*, jurisconsultul Status-ului Catolic, care e ungur și nu poate fi socotit ca element românesc. Mai comite dl *Păclișanu* o mare greșală pentru a seduce pe ministrul său, greșală care ar atrage după sine chiar a-

cum anularea contractului. Dl referent *Păclișanu* arată în referatul său, că în conformitate cu dispozițiunile Regulamentului de administrarea averilor catolice, aprobat de Ministerul de Culte Maghiar cu Nr. 44918 din 1915, contractele de vânzare a imobilelor catolice trebuiesc aprobate de Stat, ascunde însă dispozițiunile din art. 7 din acest regulament, conform cărora nici o avere imobilă nu se poate înstreina decât *pe cale de licitație publicată în regulă*. Oare la aprobarea contractului, dl *Păclișanu* a avut în vedere acest articol al regulamentului? E cea mai elementară datorie a Guvernului să ancheteze această chestie și dacă de fapt nu s'au îndeplinit la aprobarea contractului condițiunile acestui articol, să urmeze dela sine anularea contractului.

Să observați și procedura necorectă a *dlui Păclișanu* în mânăirea actelor: dl Blaga trimite petiția și dl *Păclișanu* face referatul la 2 August 1927 pe un act *neînregistrat* și ministrul aprobă în aceeași zi referatul fără să observe, că hârtia e *neînregistrată*. Se întâmplă însă și un lucru mai nostim: dl *Păclișanu* propune și ministrul aprobă, ca contractul să se aprobe definitiv numai în cazul, dacă și Status-ul Catolic va cere aprobarea. Despre această rezoluție ministerială Status-ul Catolic nu este încunoștiințat în mod oficial și cu toate acestea cu adresa Nr. 1257/1927, înregistrată la Minister sub Nr. 51444/1927, și Status-ul cere aprobarea contractului. De unde a știut Status-ul Catolic de condiția pusă în referatul *dlui Păclișanu*, dacă petiția *dlui Blaga*, pe care se afla referatul, s'a înregistrat în aceeași zi cu petiția Status-ului, adică la 12 Noemvrie 1927 sub Nr. 51443. Deci, petiția *dlui Blaga*, cu referatul *dlui Păclișanu*, aprobat de ministru la 2 August, este ținută *neînregistrată* mai mult de 3 luni de zile, și de aci se vede legătura intimă între dl *Păclișanu* și cumpărători. Apoi e înjositor referatul, care condiționează aprobarea contractului și dela cererea Status-ului, „asta din motivul ca să folosim prilejul și să facem „Status-ul să recunoască și de fapt situația de drept veche“. Vai de Statul Român, care n'are autoritatea să constrângă pe toți cetățenii săi să respecte situația de drept, decât pe căi lăaturalnice — prin apucături nedemne! O altă

greșală cardinală este, că contractul e aprobat numai de Consiliul Dirigent al Stausului, și nu de adunarea generală, cum cere art. 7 din regulamentul amintit.

Pe adresa Status-ului catolic, dl Z. Pâclișanu pune rezoluția: „Contractul este anexat la Nr. 51443/1927. La acest temei se află și raportul subsemnatului și rezoluția dlui Ministru“. Căutați dosarul și Vă veți convinge, că contractul lipsește, fiind interesul dlui Pâclișanu să nu se știe ce și cu cât s'a vândut.

Să vedeți efectele: dl Costea, referentul dela Comitetul Agrar, a zidit în București, bulevardul Dacia, un palat cu 14 milioane, dl Zenovie Pâclișanu, sărac ca vai de el, are în București o casă în valoare de 5 milioane Lei, dl Ioan Răchițan, avocat în București, face gospodărie pe bunul cumpărat (pe ce?) dela Status-ul Catolic, și umblă cu automobilul propriu! Tot așa și domnii dela Cluj.

Această tovărășie a mers mai departe: dela Cluj a trecut la Episcopia Romano-Catolică dela Oradia-Mare și cu sprijinul directorului bunurilor episcopoești, *Gerbert*, refugiat acum în Ungaria, unde, pe banii furați dela Episcopie, a cumpărat două farmacii și a jurisconsultului episcopiei din Oradia, *Krüger*, și-au continuat nobila activitate începută la Cluj; au scos de sub expropriere dela Comitetul Agrar — tot cu sprijinul lui Costea — pentru episcopie 4500 jugere, iar pentru Capitlu 2500 jug. pădure, primind ca onorar avocațial tot după rețeta dela Cluj — prin contract de vânzare-cumpărare — dela Episcopie 1000 de jug., iar dela Capitlu încă 1000 jug. pădure în valoare de cel puțin 30 milioane Lei. Contractul încheiat cu Episcopia a fost aprobat de dl Pâclișanu, în numele Ministerului de Culte — respective în numele M. Sale Regelui, ca patron al Bisericii Catolice — la 27 Martie 1926 sub Nr. 15705. Dela sine se înțelege, că dosarul acestei fărădelegi a dispărut din Ministerul Cultelor, rămânând urme numai în condica de înregistrare, iar arhiva ne arată, că dosarele au fost luate de dl Pâclișanu și azi nu li se mai dă de urmă. Au mai dispărut din arhiva Ministerului hârțile Nr. 43359/1927 și 44543 din 17 Octomvrie 1927, referitoare tot la aceste contracte.

În lipsa dosarului, luat de dl Pâclișanu, e greu de stabilit data și numărul, cu care s'a aprobat contractul referitor la cele 1000 de jug. date ca onorar de Capitlu. Aceasta se va putea stabili printr'o anchetă făcută la fața locului. Și în aceste cazuri a fost înșelat Statul, pentrucă imensele sume, primite ca onorar avocațial, n'au fost declarate la fisc.

Să mergem mai departe: dl Ioan Răchițan, avocat în București, calea Victoriei Nr. 190, a primit prin intervenția dlui Z. Pâclișanu o procură dela episcopul romano-catolic din Oradia-Mare, ca să intervină la București pentru eliberarea rentelor provenite din expropriere. După terminarea operației (o simplă petiție cu timbru de 11 Lei) dl Pâclișanu, ca director al cultelor minoritare din Ministerul Cultelor, a dat un ordin ministerial episcopului catolic din Oradia, ca să elibereze din averea inalienabilă a episcopiei dlui Răchițan, ca onorar avocațial, rente de expropriere în valoare de 8 (opt) milioane Lei. Având însă să treacă rentele la *Patrimoniul Sacru*, conform Concordatului, administratorul apostolic, Anton Mayer, a răscumpărat dela dl Răchițan rentele de 8 milioane Lei cu suma de 4 milioane numerar, din care sumă partea dlui Pâclișanu a fost 1 milion 600 mii Lei.

Nu Vă îngroziți, Domnule PRIM MINISTRU, de aceste afaceri ale dlui Director General Zenovie Pâclișanu?

Ministerul Cultelor, fiind dosarul furat, a cercetat chestia la fața locului, delegând pe dl Inspector General Păcescu. Acesta a adus dela episcopie și a prezentat dlui Ministru Costăchescu copia ordinului ministerial, dat de dl Pâclișanu în chestia onorului avocațial, pe răspunderea proprie, fără știrea ministrului. Nu înțelegem de ce nu urmează sancțiunile, ci dl Ministru Costăchescu se mulțumește numai cu faptul, că dl Pâclișanu a părăsit *Ministerul Cultelor* și s'a cocoțat la ministerul de sub conducerea Dvoastră, ca consilier tehnic în chestiile de propagandă, cu diurnă grasă, primind totodată și salariul ca director la Ministerul de Instrucție.

Dvoastră, în calitate de Prim Ministru, aveți datoria să ordonați pentru clarificarea chestiilor amintite — chiar în interesul moral al țării — cea mai strictă anchetă, în-

trucât toate dosarele referitoare la chestiile arătate au fost sustrate și deci nu se mai află în Ministerul Cultelor.

Vă mai rugăm să îndrumați Ministerul de Domenii, ca să ancheteze la Casa Pădurilor, pentru a se stabili, cum s'a dat dreptul de defrișare la o cantitate atât de enormă de pădure, când țaranului român nu i se dă dreptul de a tăia nici 10 jug. de pădure. Am auzit de multe-ori pe cei interesați spunând, că intervențiile la Casa Pădurilor i-a costat 800 mii Lei. S'ar mai putea cerceta, dacă nu s'a tăiat, din lipsa de supraveghiere, mai mult decât a fost aprobat. Am putea aduce dovezi, că inginerul silvic al episcopiei și-a cumpărat casă în Oradia-Mare, deși era om sărac.

Am amintit, că dl *Pâclișanu* nemai având nas să rămână în Ministerul Cultelor, cu ajutorul dlui Maniu, a fost detașat la Prezidenția Consiliului de Miniștri, respective la Direcția de Propagandă din Ministerul de Externe. Ca să vedeți, că acest individ nu poate să rămână acolo, Vă rog să luați cunoștință de următoarele:

1. În decursul războiului, guvernul maghiar a trimis pentru serviciul de spionaj în comunele românești din Ardeal, pe cel mai periculos spion al guvernului, funcționarul *Gagy*, un bun prieten al dlui *Pâclișanu*. Spionul a fost însoțit prin comunele românești de dl *Pâclișanu*. Sper că va avea atâta omenie să nu nege acest fapt.

2. În 1917 a trimis d-l *Pâclișanu* rapoarte direcției de presă dela prezidenția consiliului de miniștri din Budapesta, în cari calomnia armata română. Aceste rapoarte și azi se află la Budapesta. Dl *Pâclișanu* a fost însărcinat de Ministerul Cultelor cu ancheta la Muzeul Ardelean din Cluj. În timp ce d-sa ancheta în această chestiune — s'a întâmplat să fie în Cluj un secretar ministerial din Budapesta, în prezent atașat de presă pe lângă ministrul plenipotențiar maghiar din Berlin, care a făcut unui domn român din Cluj, următoarea declarație: — „Dacă dl *Pâclișanu* îndrăznește să ia poziție față de instituțiile maghiare, îl voi nimici, având noi la Direcția Presei din Budapesta rapoartele lui, în cari defăima armata română și o epistolă în care cerea bani în timpul războiului“.

3. În 1924 dl *Pâclișanu* a însoțit, ca

delegat al guvernului român, pe dl C. Banu, fost Ministru al Cultelor, la Roma în chestia încheierii Concordatului. Intorcându-se dela Roma, a vândut ziarului „Brassoi-Lapok“ textul proiectului de Concordat, pe care numai el îl avea, pentru neînsemnata sumă de 7000 Lei. Chestia a fost atunci anchetată în minister, însă nu s'a putut stabili adevărul.

4. Nunțiul Papal Dolci a făcut declarația, că *Pâclișanu* a fost în chestia Concordatului un spion plătit de guvernul din B.-Pesta. Suntem convinși, că Nunțiul Papal ar face și înaintea Dv. această declarație, dacă ar fi întrebat.

5. Arhiepiscopul Catolic din București, I. P. Sf. Cizar, a trimis răposatului Prim Ministru I. I. C. Brătianu un memoriu confidențial despre fărâdelegile dlui *Pâclișanu* și urmarea a fost, că fostul prim ministru a dat ordin, ca *Pâclișanu* să fie alungat din Ministerul Cultelor. Nu știu, cine a avut interes să nu se execute acest ordin. Sunt de convingerea, că ar fi chiar în interesul Statului Român să luați contact și să Vă interesați la I. P. S. Arhiepiscop, fiind inadmisibil, ca chestiile minoritare și propaganda în streinătate să fie lăsate în mâinile unui astfel de individ.

6. Dl *Pâclișanu* a trecut în anul 1927 în bugetul Statului o episcopie reformată maghiară din Oradia-Mare, cu suma de 750 mii Lei. Această episcopie nici când n'a fost înființată, e inexistentă, iar episcopul fără episcopie, creiat de dl *Pâclișanu*, n'a depus jurământul de fidelitate înaintea M. S. Regelui, ci înaintea lui *Pâclișanu*. Tot acest domn a trecut în anul 1928 în bugetul Statului cu suma de circa 500.000 Lei o episcopie (*superintendentie*) luterană maghiară din Arad, care de asemeni n'a fost înființată prin nici o lege. Nici superintendentul (episcopul) luteran maghiar din Arad n'a depus jurământul de fidelitate înaintea M. S. Regelui, ci tot înaintea dlui *Pâclișanu*. Gurile rele spun, că dl *Pâclișanu* a încasat pentru aceste două episcopii șperțul de 3 milioane Lei.

Oare s'a mai pomenit în lume, ca episcopii neexistente să fie trecute în bugetul Statului și oare ce ar zice M. S. Regele, dacă ar afla, că în Țara Românească există doi episcopi maghiari fără să existe epis-

copii și că acești episcopi n'au depus jurământul în mâinile M. Sale, ci în ale lui Pâclișanu? De când exercită dl Pâclișanu atribuții regale? Iată cum a operat acest om genial. Episcopia reformată maghiară din Oradia a fost trecută în bugetul Statului în 1927. S'a întâmplat însă o minune, că în bugetul anului 1928 a dispărut din buget, dar dl Pâclișanu n'a desperat, ci și-a servit patronul pe altă cale, tot din banii Statului. Pentru punerea în aplicare a legii despre regimul general al cultelor, s'a votat în 1928 un fond de 9 milioane Lei. Ei bine, din această sumă a plătit dl Pâclișanu episcopiei inexistente dela Oradia-Mare întreaga sumă de vreo 850.000 Lei, deși acest fond nu putea avea nici o legătură cu episcopia maghiară neexistentă și Statul n'avea nici un obligament să plătească suma ordonanțată de dl Pâclișanu.

Dl Pâclișanu ar trebui tras la răspundere pentru deturnare de fonduri. În anii 1929 și 1930, episcopia dlui Pâclișanu apare din nou în bugetul Statului cu suma arătată mai sus. Chestia a fost cercetată în Ministerul Cultelor și în urma celor constatate, dl Ministru Costăchescu a dat ordin, ca cele două episcopii ungurești introduse prin fraudă în bugetul Statului să fie eliminate din bugetul anului 1931. Cum rămâne însă cu milioanele ordonanțate de dl Pâclișanu în mod ilegal? Plătim episcopii ungurești inexistente cu milioane grele, iar biserica ortodoxă o lăsăm să tânjiască și aducem pe Părintele Patriarh în situația să demisioneze din mila Bisericii Sale.

7. Au trecut tulburările studențești dela Oradia și dl Pâclișanu a fost trimis de guvern să stabilizească daunele. Statul român a plătit despăgubiri de multe milioane, iar evreii râd în pumni, că au putut primi din bunăvoința delegatului guvernului sume enorme ca desdăunare, primind dl Pâclișanu dela fiecare comunitate câte un onorar de 200.000 Lei.

Domnule PRIM MINISTRU, din cele scrise nu tragem nici o concluzie, ci lăsăm să luați D.-Voastră măsurile necesare și să vedeți, dacă un astfel de om mai poate sta măcar o zi în serviciul Statului Român.

(„Glasul Monahilor“ Nr. 245 din 1930.)

Decorarea P. On. prot. Laur. Curea, secretar eparhial.

În ziua de Duminecă, 11 Ian. c., în salonul reședinței episcopoești, în fața oaspeților invitați la masă de către P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Ivan, între cari au fost dnii Alex. Vaida-Voevod, fost ministru, profesor Iuliu Hațegan, parlamentarii Dr. Iacobovici, Dr. V. Poruțiu, Dr. Gh. Moroianu, Dr. Mihail Șerban, Ionel Comșa, Consulul francez, prefect Dr. A. Popa, etc., dl *Dr. L. Kveton*, consul Cehoslovac, a înmănat P. On. protopop *Laurențiu Curea*, secretar eparhial, decorația ordinului „Leul alb“ cl. IV-a, conferită de președintele Republicii Cehoslovace, dl Th. Masaryk, ca recunoștință pentru meritele câștigate pentru Cehoslovacia. Conferirea decorației a fost însoțită și de o scurtă alocuție, căreia P. On. secretar eparhial a răspuns spunând, după-cc a mulțumit plin de emoție, și următoarele:

„Primesc și voi purta cu mândrie această decorație, deoarece-mi-a fost dată pentru-că la 28 Octomvrie 1918, am luat inițiativa înființării legiunii române la Praga, care după-cc i-am luat jurământul de credință către Regele României, timp de o lună de zile a ținut locul poliției militare, alături de socoli, în falnica capitală a Cehoslovaciei, în acele prime zile de renaștere și organizare.

„Această decorație nu o consider de o distincție personală, ci drept recunoștință a poporului cehoslovac față de poporul nostru, care la rândul său îi răspunde cu aceeași recunoștință reciprocă, fiindcă aceste două neamuri s'au înfrățit în luptele lor seculare purtate umăr la umăr spre a se elibera de sub robia comună în care au zăcut“, și a încheiat exclamând: „Trăiască frăția cehoslovacă-română!“

A fost viu aplaudat și felicitat de întregă asistența în frunte cu P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae. — Felicitările noastre.

Red.

Mijloace pentru atragerea credincioșilor la biserică.

— Din constatările conferințelor
pastorale din Episcopia Hotinului. —

1. Slujba solemnă cu predică.
2. Coruri sau cântarea comună în biserică.
3. Conferințe duminicale și subcercuale.
4. Vizitarea și convorbiri cu enoriașii.
5. Taina mărturisirii.
6. Împărțirea de broșuri cu conținut religios-moral.
7. Predarea religiei în școlile primare.
8. Înființarea comitetului „Răvnilor ortodoxiei“.
9. Caritatea creștină.
10. Exteriorul și interiorul bisericii care impune.
11. Disciplina bisericească.
12. Selecționarea creștinilor.
13. Viața exemplară a clerului.
14. Situația bună materială a bisericii.

CRONICĂ

TĂLCUIRI CREȘTINE

I.

*De 'ntâlnești în calea vieții, hулitori de Dumnezei,
Ocolește-i. — Niciodată să nu stai la sfat cu ei;
Căci ferice e de omul ce nu intră 'n sfatul lor,
Și nici a călcat în urma omului rău grăitor.*

II.

*Soarta omului nu este în puterea mâinii lui;
Tot ce poate, e să dea ascultare — Tatălui
Care prin rostul profeției ș'a Fiului Omenesc
Ce unind nemărginirea cu atomul pământesc, —
Îl conduce spre limanul zărilor păcii eterne,
Fie prin jertfa iubirii or certările paterne.*

Strasbourg, Ian. 1931.

FL. MUREȘANU

* * *

Predică în Biserica Catedrală. Duminecă, 18 Ianuarie c., va predica la Sf. Liturghie *Dr. I. Vască*, iar la Vecernie *Pr. V. Suci*. — În Capela Școlii Superioare de Comerț în această Duminecă va servi și predica *Pr. Emil Nicolescu*.

Hirotoniri. P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae, în zilele de 29, 30 Dec. 1930, a hirotonit întru diacon, preot și duhovnic pe clericul *Grigore Antal*, pentru parohia Luieriu; în ziua de 15 Ianuarie 1931, pe diaconul prof. *Sofron Vlad*, întru preot și duhovnic pentru trebuințele episcopiei, iar în zilele de 15 și 16 Ian., pe clericul *Victor Oțoiu*, întru diacon, preot și duhovnic pentru parohia Geoagiu-de-sus II.

Conferința arhierilor din Ardeal, se va ținea în Sibiu în ziua de Marți, 20 Ianuarie, pentru a se discuta situația creiată bisericii noastre prin bugetul Cultelor, și a se hotărî demersurile ce trebuie făcute la forurile în drept.

Mulțumită publică. Drept răscumpărare a cununei pe mormântul mult regretatei Lucia Herbay, au dăruit la fondul pentru zidirea catedralei ortodoxe române din Cluj: Protopopul Fabriciu Manoilă din Lipova 500 Lei, Dr. Sabin Manoilă din București 1000 Lei, Alexandru și Stela Ciugudeanu din Lipova 500 Lei. — Le exprimăm mulțumită și pe această cale.

Consiliul eparhial.

„Clujul Ortodox“ se numește foaia parohială a bisericii ortodoxe române din Cluj, care a început să apară la data de 1 Ian. c., având ca redactor pe P. On. protopop *Nicolae Vasii*. Foaia — în format ceva mai mic decât „Renașterea“, — apare la 1 și 15 a fiecărei luni, în 4 pagini, se prezintă foarte bine atât ca fond cât și ca formă, ocupându-se numai cu probleme duhovnicești și de organizare a parohiilor noastre din Cluj. Abonamentul 100 Lei anual. — Urăm „Clujului Ortodox“ viață lungă și roade cât mai bogate.

Cum e tratată biserica ortodoxă din Blaj. După multe intervenții și alergături, parohia ortodoxă din Blaj a reușit să fie împroprietărită cu o suprafață de 35 jug. în loc de 50 jugăre. Această sesiune i s'a acordat în mod *definitiv*, cu hotărîrea Nr. 541/1926 a Comisiunii Județene Târnava-mică. Cu ocaziunea predării în mod provizoriu, în anul 1928, Consilieratul Agricol din Diciosânmărtin, cu o simplă hotărîre (Nr. 2165/1928), a depozitat biserica de 3 jug. dându-le parohiei greco-catolice din Blaj. Se înțelege că atât preotul cât și episcopul Emil Oltean și ceilalți membrii ai Consiliului parohial au protestat în contra acestui abuz. Acest abuz a fost constatat în mod legal chiar de către dl Mihai Pop, șeful regiunii agricole Blaj, la data de 9 Aprilie 1930, cu ocaziunea parcelării sesiunilor.

Denefeld Prof. de Vechiul Testament la Facultatea Catolică din Strasbourg, pus la index de Papa. Înainte de Crăciun lumea cărturărească din Strasbourg, în deosebi cea catolică, a fost viu agitată de o hotărîre a Cons. Vatican, prin care lucrarea „Le Messianisme“ a prof. Denefeld, apărută în Noemvrie 1930, a fost pusă la index. Lucrarea se ocupă de problema mesianică în V. T., pe care o tratează cu multă erudiție și metodă științifică și ar putea fi iscălită de cel mai scrupulos ortodox. Are păcatul însă de a fi făcut mențiune de ultimele rezultate științifice în materie de critică și exegeză a textelor V. T. și de a fi citat și pe unii autori ortodocși și protestanți, fapt pentru care Sf. Scaun a aflat de cuviință că lucrarea nu poate să figureze în repertoriul licit. Semnalează acest

fapt spre a se bănuî cel puțin „extraordinarul“ profit pentru acel ce ar avea „favorul“ de a se adăpa dela izvorul științei catolice „universale“.

FI.

Legea controlului averilor. După informațiile ziarului „Curentul“, guvernul va prezenta spre votare Parlamentului un proiect de lege pentru controlul averii funcționarilor publici. Legea va viza și pe înalții demnitari ai statului: miniștri, subsecretari de stat, secretari generali și directori ministeriali. Textul noiei legi va conține o serie de înlesniri în ceea-ce privește procedura de verificare a averilor, ea dând în acelaș timp ori-cărui funcționar sau înalt demnitar dreptul de a cere el însuși verificarea originii averii. Proiectul de lege va fi prezentat în primele zile următoare redeschiderii Parlamentului. — De adus așa o lege e ușor, mai grea va fi aplicarea ei, mai ales când va viza pe atâți membrii ai partidului, îmbogățiți în pripă.

La **LIBRĂRIA EPARHIALĂ** din Cluj se află de vânzare **ORNATE BISERICESTI** (felon, patrafir, brâu, mânecute) în culori bordo și albastre, confecționate inescapționabil, din stofă fină cu broderii aurite (spic de grâu și flori), cu prețul dela 6500—8500 Lei.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 428—1930.

(4) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a *Trâmpoele*, protopopiatul Abrud, se publică prin aceasta concurs de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială și supraedificate.
3. 14 jugăre sesiune parohială, arător și fânaș.
4. Taxele stolare obicinuite.

Candidații își vor înainta actele regulamentare, în termen, la acest oficiu, alăturând și aprobarea P. Sf. Sale Episcopului.

Înainte de alegere se vor prezenta în parohie.

Abrud, la 7 Ianuarie 1931.

In înțelegere cu Consiliul parohial.

Petru Popovici, protopop.

Nr. 665—1930 prot.

(3) 2—2

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II. din *Valea-Largă*, protopopiatul Luduș, cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă paroh., supraedificii și grădină.
3. 32 jugăre sesiune parohială.
4. Stola îndatinată.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererea cu documentele necesare oficiului nostru în termenul fixat, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții vor prezenta și act de învoire dela P. Sf. nostru Episcop, fără care nu vor putea fi luați în candidare.

Luduș, la 16 Decemvrie 1930.

In înțelegere cu Consiliul parohial.

Romul Popa, protopop.

Nr. 1377—1930.

(2) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a *Muntele-Rece*, protopopiatul Cluj, cu 1612 suflete, se publică prin aceasta concurs de 30 zile dela prima publicare în *Renașterea*.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială și supraedificate.
3. 20 jugăre sesiune parohială, fânaș.
4. 2 drepturi de pădure, 100 Lei de fum și una zi de lucru, rescumpărabilă în bani.
5. Stola fixată în ședința consiliului parohial în ziua de 27 Iulie a. c.

Candidații își vor înainta actele regulamentare, în termen, la acest oficiu, alăturând și aprobarea P. Sf. Sale Episcopului. Înainte de alegere sunt obligați a se prezenta în biserică.

Cluj, la 11 Decemvrie 1930.

In înțelegere cu Consiliul parohial.

Nicolae Vasiiu, protopop.